

CONSUMENTENSECTOR DE BODEM VOORBIJ

TEKST: RONALD VAN GENDEREN

Ook de consumentensector heeft dit jaar te maken met teruglopende omzetten en dalende winsten. De derdekwartaalcijfers bieden een sprankje hoop.

De consument heeft de afgelopen periode een flinke klap gekregen. Huizen- en effectenprijzen daalden, waardoor vermogens onder druk stonden. Er worden loonoffers gevraagd en veel mensen verliezen hun baan of zijn onzeker over het behoud ervan. Het logische gevolg is dat de consument gaat besparen op zijn uitgaven en liever wat meer op de bank zet of aflost op de schulden. Bedrijven in de consumentensector merken de gevolgen in hun omzetten. Maar niet ieder bedrijf wordt even hard geraakt. De aankoop van een nieuwe televisie wordt uitgesteld, maar eten blijven we allemaal.

ZORGWEKKENDE WERKLOOSHEID VS

De consumentenbestedingen in de Verenigde Staten hebben sinds april van dit jaar een sterk herstel laten zien. Door de afgekondigde stimuleringspakketten werden Amerikaanse huishoudens aangezet tot het uitgeven van geld. De vraag is of dit herstel duurzaam is. Zo liep het zogenaamde 'cash-for-clunkers'-programma in augustus af en prompt lieten de bestedingen een daling zien in september door sterk afgenomen autoverkoop.

Het bestedingsniveau lijkt stabiel. De houdbaarheid van het herstel zal voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van de ontwikkeling van het sentiment en vertrouwen van de consument. Beide indices herstelden begin dit jaar, maar vallen de laatste maanden licht terug of stabiliseren op zijn best. Voor een verder herstel of op zijn minst een definitieve stabilisatie van het vertrouwen zal de werkgelegenheid een belangrijke rol spelen. Het werkloosheidspercentage, dat eind 2007 rond 5 procent lag en in rap tem-

po steeg naar meer dan het dubbele, is dan ook een grote factor van onzekerheid.

VOORZICHTIGER HERSTEL IN NEDERLAND

De werkloosheid is in Nederland in tegenstelling tot de Verenigde Staten voorlopig niet hard opgelopen. Volgens gegevens van het CBS zat tussen juli en september gemiddeld 5 procent van de beroepsbevolking zonder baan. Dat is relatief laag. Eurostat heeft becijferd dat het werkloosheidspercentage in de hele Europese Unie op 9,1 procent ligt in augustus. Het is echter de verwachting dat in Nederland de werkloosheid volgend jaar zal gaan oplopen. Dergelijke vooruitzichten vertalen zich ook in een afbrokkelend consumentenvertrouwen. Deze index zette medio 2007 een daling in en nooteert sindsdien in de negatieve zone. Begin dit jaar leefde het vertrouwen weer wat op,

maar in oktober kon die trend niet echt doorgezet worden.

De groei van de bestedingen neemt al sinds 2006 af en vanaf 2008 is er zelfs sprake van krimpende uitgaven. In de zomermaanden van dit jaar trokken de bestedingen even aan en nu laten zij een stabilisatie rond de bodem zien. Inmiddels liggen de bestedingen al acht maanden onder het niveau van vorig jaar. Vooral de verkoop van duurzame goederen moet het daarbij ontgelden, terwijl de verkoop van voedingsmiddelen redelijk op peil blijft.

Macro-economische ontwikkelingen geven duidelijk aan dat zowel de Amerikaanse als de Nederlandse consument het moeilijk heeft. Een eerste herstel in de consumentenbestedingen ligt achter ons. De vraag voor beleggers is hoe bedrijven in de consumentensector de barre tijden doorstaan. De ge-

